

956 obč. zák.) a rozdíl hodnot má význam jen pro otázku odškodnění pro zkrácení přes polovici podle § 934 a 935 obč. zák. Dovolatelka však v řízení před soudem vůbec netvrdila, že strany při smlouvě, jíž dovolatelka postoupila žalovaným své nemovitosti za postupní cenu 3.000 Kč proti zřízení výměnku, jednaly v úmyslu, by se žalovaným dostalo bezplatně majetkového prospěchu v rozdílu mezi pravou hodnotou nemovitostí a hodnotou postupní valuty a výměnku. Dovolatelka dovozovala darování z toho, že žalovaní jsou postupní smlouvou značně obohaceni, ježto cena nemovitostí značně převyšuje hodnotu toho, čeho se jí smlouvou dostalo. Než to, jak již uvedeno, k darování nestačí, byť i rozdíl mezi hodnotami vzájemných plnění byl značný; z nepoměru hodnot těch nelze teprve dodatečně dovoditi darovací úmysl. Proto nelze smlouvu považovati za darování ani částečné. Žaloba založená na odvolání darování pro nevděk jeví se proto bezpodstatnou.

Čís. 11330.

Ustanovení § 1409 obč. zák. a § 1 zák. čl. LVII:1908 se úplně nekryjí. Účelem i tohoto zákona jest ochrana věřitelů a není jeho smyslem, by věřitelé měli býti chráněni jen, byla-li smluvně převedena na třetí osobu všechna aktiva i pasiva. Stačí, převedena-li na kupitele podstatná část aktiv způsobem naznačujícím kontinuitu dotyčného podniku.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1932, Rv II 31/31.)

Žalující moravská firma dodala majitelce mlékárny Anně B-ové v B. na Slovensku stroje, jichž zaplacení se domáhala na žalovaném, tvrdíc, že převzal zařízení mlékárny od Anny B-ové, a opírajíc žalobu po právní stránce o § 1409 obč. zák. a § 1 zák. čl. LVII:1908. Žaloba byla projednána před moravskými soudy. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: V napadeném rozsudku zjistil první soud: 1. že Josef B., plnomocník Anny B-ové, prodal zařízení její mlékárny, a to kromě obou sporných strojů, jichž se nynější žaloba dotýká, ještě 24 kusů konví alfa-separator, 1 rezervár, 2 malé rezerváry, 7 hrnců, 1 mutovník, 2 stoly, 1 malý výrobní stůl, 500 papírů na balení másla, 1 centimálku, 1 kysničku na máslo, míry na mléko, 1 velký sud, 3 plachty na šíř, závaží, míru na mléko, 2 měřítka na mléko, 1 gelatu na smetanu, kupní smlouvou ze dne 29. listopadu 1927 žalovanému za 10.000 Kč, 2. že tyto prodané věci jsou podstatnou součástí mlékařského obchodu a obsahují, ne-li všechny potřebné předměty, tedy určitě téměř všechny aneb aspoň podstatnou největší část předmětů včetně váh, mír, stolů, pultů pro provoz mlékárny potřebných. § 1409 obč. zák. (§ 1 zák. čl. LVII:1908) nevyžaduje, by byl převzat celý závod nebo jmění, nýbrž stačí převzetí věcí, které jako hlavní součást tvořily podklad osobního úvěru dosavadního majitele; vyžaduje se dále, by převzaté předměty byly takovým majetkovým souhrnem,

který jest určitou hospodářskou jednotkou (rozhodnutí nejv. soudu čís. 5416, Ehrenzweig II. 261). Podle zjištění jsou v souzeném případě tyto předpoklady splněny. Ovšem uplatňuje odvolání s hlediska nesprávného ocenění skutkového přednesu stran, že první soudce nepřihlížel k nesporné okolnosti, že podnik strany žalovaného ve V. jest několik km vzdálen od podniku Anny B-ové a že není s tímto podnikem B-ové totožný, z čehož se snaží odvolatel vyvozovati, že šlo jen o příležitostní kup jednotlivých předmětů, nikoliv celého podniku. Ale není zapotřebí, by nabyvatel dále provozoval závod na témže místě a dokonce v těchže místnostech, v nichž byl provozován dosavadním majitelem. Zákon mluví o převzetí jmění neb podniku a pod pojem »jmění« spadá i obchodní jmění, sloužící aspoň hospodářsky ke krytí obchodních dluhů dosavadního podnikatele bez ohledu na to, že podnik sám o sobě nebyl převzat (prodán), nýbrž zrušen. Jde ještě o to, zda žalovaný o dluhu Anny B-ové u žalující firmy za odprodané stroje v době jejich převzetí věděl aneb věděti musel. Tato otázka jest rozličnou od otázky, zda věděl nebo vědět mohl o výhradě vlastnického práva pro žalující firmu, a jde tedy jen o to, zda věděl neb věděti musel, že kupní cena za věci B-ovou žalující firmě nebyla zaplacená. V tom ohledu zjistil první soud, že žalovaný při prodeji a kupu nebyl dost opatrný a že obzvláště nebyl tak opatrný, jak při prodeji toho druhu býti měl a mohl a že při patřičné dbalosti musel o dluhu žalobkyně včas věděti. Proti tomuto zjištění odvolání nebrojí, pročť zjištění to musí sloužiti za podklad rozhodnutí. Podle § 1409 obč. zák. (§ 1 zák. čl. LVII:1908) stačí však úplně, že nevědomost přejímatelova spočívá na tom, že zanedbal náležitou opatrnost (Ehrenzweig II. 263 sb. nejv. s. 4259). Jest jeho věcí, by hleděl zjistit, zda prodatel má dluhy a v jaké výši, by si dal předložití průkazy o tom, že dluhy jsou zaplacený, by se zajistil zadržením části tržové ceny a by se nespokojil pouhými údaji zcizitelovými. Bylo proto úplně lhostejno, že v souzeném případě nedošlo mezi žalobkyní a žalovaným k dohodě o dluhu, o něž jde, jak uplatňuje odvolatel, jelikož jde o dluh související s převzatým jměním, a ostatní předpoklady § 1409 obč. zák. (§ 1 zák. čl. LVII z r. 1908) jsou zřejmě dány.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Dovolatel vytýká, že odvolací soud posoudil věc nesprávně po právní stránce, považuje zakoupené předměty za obchodní jmění ve smyslu § 1409 obč. zák. vlastně § 1 zák. čl. LVII:1908, jehož jest použití v souzeném případě, poněvadž jest posuzovati věc podle práva platného na Slovensku. Leč odvolací soud vyřešil tuto otázku vzhledem ke zjištění procesního soudu, jež si podle § 498 c. ř. s. osvojil, správně, a to ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 5416 sb. n. s., při čemž vyvrátil námitky žalovaného, jež se po této stránce v podstatě shodují i s vývody jeho odvolání. Nižší soudy vycházejí ze stanoviska, že zákonná ustano-

vení § 1409 obč. zák. a § 1 zákon. čl. LVII:1908 jsou shodná. Leč tato ustanovení se úplně nekryjí a § 1 zák. čl. LVII:1908 přímo tu nedopadá, avšak přes to jest na souzený případ použití obdobně ustanovení § 1 zák. čl. LVII:1908, i když toto ustanovení mluví jen o převzetí obchodní živnosti, neboť účelem tohoto zákona jest ochrana věřitelů a není jeho smyslem, by věřitelé měli býti chráněni jen, když byla smluvně převedena na třetí osobu v š e c h n a aktiva i pasiva, neboť v tom případě mohly by smluvní strany úmyslně zmařiti účel zákona. Podle ustálené judikatury stačí, převedena-li na kupitele podstatná část aktiv způsobem zaručujícím kontinuitu provozu dotyčného podniku. (Srovnej rozhodnutí čís. 141 úr. sb. n. s., příl. Právního Obzoru, a rozh. Rv III 75/26 uveř. v Právním Obzoru roč. X. 21.). Nutno však zdůrazniti, že žalovaný podle zjištění nižších soudů převzal řadu věcí, které jsou podstatnou částí zařízení potřebného pro provoz mlékárny, tvořící souhrn majetkový, jenž jest určitou hospodářskou jednotkou a podkladem osobního úvěru dosavadního majitele.

Čís. 11331.

Ústní výhrada schválení pojišťovací smlouvy (s doložkou o příslušnosti soudu podle § 104 j. n.) zmocnitelem, jež nebyla pojata do písemného návrhu, nemá proti pojišťovně právní účinek, nebyl-li jednatel pojišťovny, s nímž zmocněnec vyjednával, oprávněn k ústním úmluvám, an byl jen sběratelem nabídek, a nebyla-li ústně učiněná výhrada pojišťovně sdělena dříve, než přijala pojišťovací návrh. Námitka neplatnosti úmluvy pro nedostatek vůle stran (§ 869 obč. zák.) aneb pro obmyslnost (§ 871 obč. zák.) nemá tu místa.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1932, R I 847/31.)

Žalobu, již se domáhala žalující pojišťovna na žalované zaplacení pojišťovací premie, opírala žalobkyně co do místní příslušnosti o ustanovení čl. 22 všeob. pojišť. podmínek, podle něhož žaloby proti pojištěnému mohou býti podány i na soudě, v jehož obvodu jest bydliště nebo živnostenský závod nebo zemědělský statek pojištěného. Žalovaná namítla, že má řádné bydliště v obvodu jiného než dovolaného soudu a že příslušnost dovolaného soudu nepřichází v úvahu, ježto pojišťovací návrh nepodepsala ona, nýbrž její manžel, jenž k tomu neměl zvláštní plné moci. S o u d p r v é s t o l i c e zamítl námitku místní nepřislušnosti v podstatě z toho d ů v o d u, že okolnost, že se manžel žalované při podpisu pojišťovacího návrhu vyslovil, že nemá plné moci od manželky a že návrh na pojištění bude platiti jen v tom případě, schválí-li ho manželka dodatečně (k čemuž nedošlo), — nemá významu vzhledem k čl. 9 všeob. poj. podm., podle nichž jest třeba písemné formy pro všechna oznámení a prohlášení, jež podle zákona nebo smlouvy jest činiti pojištěnému nebo třetí osobě proti pojišťovateli. R e k u r s n í s o u d vyhověl námitce místní nepřislušnosti a odmítl žalobu.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.